

De notaris en persoonsgegevens

In deze aflevering van ‘Tuchtrecht uitgelicht’ aandacht voor de visie van de (tucht)rechter op het gebruik van persoonsgegevens. De verschillende uitspraken illustreren de spanning tussen de gebruikelijke werkwijze van de notaris en de veranderde opvattingen over de bescherming van persoonsgegevens. Die zullen het notariaat soms dwingen tot aanpassing van de werkwijze.

TEKST Madeleine Hillen-Muns | BEELD Truus van Gog

GEGEVENS IN UITTREKSEL AKTE

Een afschrift, maar ook een uittreksel van een notariële akte, moet de gegevens van de verschenen partijen bevatten, zie artikel 49 lid 1 in samenhang met artikel 43 lid 1 sub a en b Wet op het notarisambt (Wna). Dit om de authenticiteit van een uittreksel te kunnen vaststellen. De klacht tegen een notaris die de adresgegevens van de comparanten had weggelaten uit het uittreksel werd ongegrond verklaard. Het betrof een akte waarin een commanditaire vennootschap werd aangegaan. Omdat kandidaat-participanten in de prospectus was beloofd dat persoonlijke gegevens alleen met toestemming ter beschikking van derden zouden worden gesteld, mocht de notaris zich op het standpunt stellen dat haar zorgplicht meebracht dat zij die gegevens dan ook niet zou vermelden in het uittreksel. De kamer merkt daarbij op dat aannemelijk is dat als de notaris zich de gevolgen van artikel 49 lid 1 Wna zou hebben gerealiseerd, zij van elke

toetreding een afzonderlijke akte zou hebben gemaakt (Kamer van toezicht Amsterdam 15 mei 2012, TNOKAMS:2012:YCo817).

INZAGE IN BRP

In verband met zijn publieke taak is de notaris geautoriseerd om inzage te doen in de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP). Die inzage moet gericht zijn op het verkrijgen van gegevens die noodzakelijk zijn voor het verlijden van een authentieke akte. De notaris die voor eigen gebruik inzage nam, hoorde een klacht van degene wiens gegevens zij inzag gegrond verklaard worden, Kamer voor het notariaat (KvN) Amsterdam 29 oktober 2015, TNORAMS:2015:32. De notaris die werkgever was van een notariële medewerker die hetzelfde deed, ontsprong de dans. De inzage door de medewerker was niet door de notaris opgedragen. De notaris heeft de medewerker berispt en daarmee was de kous wat de kamer betreft af, KvN Arnhem-Leeuwarden 14 oktober 2015, TNORARL:2015:62. Het is in het licht van de Algemene Verordening Gegevensbescher-

ming voorstelbaar dat de tuchtrechter in de toekomst een kritischer houding zal aannemen en in de overweging zal betrekken of de notaris zijn personeel hierover voldoende heeft geïnstrueerd en heeft gewezen op de grenzen van de bevoegdheid om inzage te nemen in de BRP.

GEHEIM ADRES IN BRP

Door artikel 2.59 Wet basisregistratie personen (Wet Brp) worden op verzoek van een ingeschreven bepaalde persoonsgegevens, waaronder adresgegevens, niet aan derden verstrekt. Aan de notaris mogen echter volgens het Autorisatiebesluit, gebaseerd op artikel 3.1 en 3.2 Wet Brp, ook die geheime gegevens worden verstrekt. De notaris die gebruikmaakte van een automatiseringssysteem dat deze persoonsgegevens uit de BRP opvraagt en invult op een vragenformulier, zag daardoor over het hoofd dat sprake was van een geheim adres. Het rondgestuurde vragenformulier bevatte de persoonsgegevens van alle bij de akte van verdeling betrokken partijen,

Het notariaat moet (extra) bedachtzaam zijn op de mogelijkheid van misbruik van (bijzondere) persoonsgegevens

waardoor het geheime adres van klaagster toch terecht kwam bij de partijen voor wie zij dat adres geheim wenste te houden (haar stiefkinderen). KvN Amsterdam verklaarde de klacht ongegrond, omdat de notaris niet erop bedacht hoefde te zijn dat klaagster een geheim adres had, nu zij dat niet had gemeld aan de notaris. De stelling van klaagster dat haar stiefkinderen derden zijn aan wie de notaris haar gegevens niet zonder haar toestemming mag verstrekken, volgde de kamer niet. Volgens de kamer zijn stiefkinderen geen willekeurige derden, omdat zij met klaagster deelgenoten zijn in een te verdelen gemeenschappelijk registergoed, KvN Amsterdam 29 december 2015, TNORAMS:2015:36. Aantekening bij deze uitspraak verdient dat het onderscheid dat de tuchtrechter maakt tussen willekeurige derden en niet-willekeurige derden geen grond heeft in de Wet Brp. Derde in de zin van die wet is – kort gezegd – ieder ander dan de ingeschrevene, artikel 1.1 sub u Wet Brp. Daarnaast geldt dat het belang van een deelgenoot erin is gelegen dat hij weet wie de andere deelgenoten zijn en dat hij die deelgenoten kan bereiken. Voor dat laatste is niet noodzakelijk dat het adres van de (woonplaats van de) deelgenoot wordt gedeeld. De deelgenoot die daarbij een redelijk belang heeft, kan ook een woonplaats kiezen voor de verdeling, artikel 1:15 Burgerlijk Wetboek.

BSN-NUMMER IN GEZAMENLIJKE AANGIFTE ERFBELASTING

Een notaris heeft namens alle erfgenamen in een nalatenschap gezamenlijk aangifte erfbelasting gedaan. Op het aangifteformulier heeft hij overeenkomstig de voorschriften de persoonsgegevens en het BSN-nummer van

alle erfgenamen vermeld. Een van de erfgenamen heeft een klacht ingediend tegen de notaris, omdat door deze aangifte haar BSN-nummer bij de overige erfgenamen bekend is geraakt. De kamer verwerpt de klacht dat de notaris klaagster niet heeft gewezen op dit gevolg van het doen van gezamenlijke aangifte, omdat de notaris er niet op bedacht hoeft te zijn dat klaagster daartegen bezwaar zou hebben. Het vermelden van het BSN-nummer in de aangifte is niet klachtwaardig omdat dat verplicht is. De kamer vraagt wel aandacht van het notariaat voor het signaal dat van deze klacht uitgaat. Cliënten zijn zich bewuster geworden van het belang van privacy. Dat betekent dat ook het notariaat (extra) bedachtzaam moet zijn op de mogelijkheid van misbruik van (bijzondere) persoonsgegevens. Waar er mogelijkheden zijn om die gegevens te beschermen, moet de notaris de cliënt daarop wijzen. In het kader van het doen van aangifte erfbelasting is dat de mogelijkheid om individueel aangifte te doen, KvN Den Bosch 21 maart 2016, TNORSHE:2016:1.

GEGEVENS BESCHERMING EN OPENBARE REGISTERS

Een notaris heeft in opdracht van een gemeente een verzamelakte ‘vestiging opstalrecht’ gepasseerd waarin de namen en adressen van 250 grondeigenaren zijn vermeld. Een van hen klaagt dat de notaris daardoor zijn privacy heeft geschonden, omdat alle in de akte genoemde personen kennis kunnen nemen van zijn gegevens. Het hof wijst de klacht af, omdat de gegevens van klager uiteindelijk toch in een openbaar register terecht komen en daar voor iedere belangstellende opvraagbaar zijn. Gelet hierop

hoefde de notaris klager ook niet aan te bieden een individuele akte van vestiging van het opstalrecht te maken, Hof Amsterdam 2 maart 2010, GHAMS:2010:BL7916.

Een ondernemer die in het verleden bestuurder is geweest van een failliet verklaarde en ontbonden vennootschap heeft de Italiaanse Kamer van Koophandel tevergeefs verzocht zijn persoonsgegevens te verwijderen uit het vennootschapsregister. De ondernemer wendt zich tot de rechter. De Italiaanse cassatierechter stelt in deze procedure prejudiciële vragen aan het Europese Hof van Justitie. Dat beantwoordt de gestelde vragen (HvJ EU 9 maart 2017, EU:C:2017:197) in die zin dat er geen ‘vergeetrecht’ is ter zake van dat register, ook niet als het gaat om vennootschappen die hebben opgehouden te bestaan. Desalniettemin sluit het hof niet uit dat er uitzonderlijke situaties kunnen zijn ‘waarin zwaarwegende en gerechtvaardigde belangen die verband houden met het specifieke geval van betrokkene, bij wijze van uitzondering rechtvaardigen dat de toegang tot hem betreffende persoonsgegevens in het register, na verloop van een voldoende lange termijn na de ontbinding van de betrokken vennootschap, wordt beperkt tot derden die een aantoonbaar belang hebben bij inzage in die gegevens’.

Sommige openbare registers zijn kennelijk nog steeds goed bewaarde geheimen. Een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur tot openbaring van de naam van een notaris die was betrokken bij de afwikkeling van een nalatenschap werd afgewezen met een beroep op de persoonlijke levenssfeer van de betrokken erfgenamen, Raad van State 12 augustus 2009, RVS:2009:BJ5104. Een uitspraak die in het licht van het bestaan van het openbare boedelregister bevreemdtd. ■